אמר ליה בעאי לאותובך ערל הזאה ואזמל

סדין בציצית וכבשי עצרת ושופר ולולב

השתא דשנית לן שב ואל תעשה לא מיעקר

הוא כולהו נמי שב ואל תעשה נינהו ת"ש

יאליו תשמעון "אפילו אומר לך עבור על י

אחת מכל מצות שבתורה כגון אליהו בהר

הכרמל הכל לפי שעה שמע לו שאני התם

דכתיב אליו תשמעון וליגמר מיניה מיגדר

מילתא שאני: ת"ש י בטלו מבוטל דברי

רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר אינו יכול לא לבטלו ולא להוסיף על תנאו יא"כ מה

כח ב"ד יפה והא הכא ידמדאורייתא במל

גם ומשום מה כח בית דין קא שרינן אשת

איש לעלמא מאן דמקדש אדעתא דרבנן

מקדש יואפקעינהו רבנן לקידושין א"ל רבינא

לרב אשי התינח דקדיש בכספא קדיש

בביאה מאי איכא למימר שויוה רבנז לבעילתו

בעילת זנות ת"ש א"ר אלעזר בן יעקב

ישמעתי שב"ד מכין ועונשין שלא מן התורה

ולא לעבור על דברי תורה אלא לעשות סייג

לתורה ומעשה באדם אחד שרכב על סום

בשבת בימי יונים והביאוהו לב"ד וסקלוהו

לא מפני שראוי לכך אלא שהשעה צריכה

לכך ושוב מעשה באדם אחד שהמיח באשתו

תחת התאנה והביאוהו לבית דין והלקוהו לא

מפני שראוי לכך אלא שהשעה צריכה לכך

מיגדר מילתא שאני: ולא זה וזה מטמאין

לה: מנלן דכתיב 2כי אם לשארו הקרוב אליו

ואמר מר ®שארו זו אשתו וכתיב נלא יממא

בעל בעמיו להחלו יש בעל שמיממא ויש

בעל שאין מיממא הא כיצד מיממא הוא

לאשתו כשרה ואינו מיממא לאשתו פסולה:

ולא זה וזה זכאין במציאתה וכו': מעמא מאי

אמור רבנן מציאת אשה לבעלה כי היכי

דלא תיהוי ליה איבה הכא תיהוי ליה איבה

ואיבה: ובמעשה ידיה: מעמא מאי אמרי

רבנן מעשה ידיה לבעלה משום דקאכלה

מזוני הכא כיון דמזוני לית לה מעשה ידיה

לאו דידיה: ולא מיפר נדריה: מעמא

מאי אמר רחמנא יבעל מיפר כדי שלא

תתגנה הכא תתגנה ותתגנה: היתה

בת ישראל נפסלה מן הכהונה וכו':

לט: קדושין מב.], ג) כתובות ג. ב"ב מח:

לחמו חי. גיטיו לג. עג., ד) סנהדרין מו., ה) לעיל

ד"ה מ"טן, ז) ול"ל לרבהן,

פ"ה ה"אן, כ) ור"ה כט:

י) נופסת

[פסחים ל: זים סו.], י) [מני

לד א מיי׳ פ״ט מהלכות יחודי החורה הל' ג: גירושיו הל' טו סמג עשיו נ טוש"ע אה"ע סימו

קמא סעיף ס: קמא סעיף ס: לו ג מיי׳ פכ״ד מהל׳ סנהדרין הל' ד ה סימן ב:

תורה אור השלם 1. נָבִיא מִקּרָבְּךּ מֵאַחֶיךְ

בָּמֹנִי יָקִים לְךּ יִיָּ אֱלֹהֶיךְּ אַלְיוֹ תִּשְׁמְעוּן: אַלְיוֹ תִּשְׁמְעוּן: דברים יח טו ברָכִּי אָם לִשְׁאַרוֹ הַקְּרֹב.

אַלְיו לְאָמֵוֹ וּלְאָבִיוֹ וְלִבְנוֹ וּלְבָתוֹ וּלְאָחִיוּ: וּלְבִתוֹ וּלְאָחִיוּ: ויקרא כא ב

3. לא יִטַּמְא בַּעל בְּעַמְיוּ לְהַחַלוֹ: ויקרא כא ד

תוספות ישנים

במו אליהו בהר הכרמל. וא"ת דלמא שאני התם [שהיה] על פי הדבור דכתיב (מלכים א יח לו) זכנתיב (מנכים מימו מ) וכדבריך כן עשיתי י"ל מדקאמר הכל לפי שעה שמע לו משמע אפי שלא שמע לו משמע מפיי שנו במלות המקום דאי במלות המקום לעולם יש לשמוע לו התקום נעונם יש נשות כל וליית אתאי לא תשני שאני אליהו דאיתחוק ויייל מדקאתר אפילו אתר לך נביא עקור משתע דבכל נביא מיירי וה"ה לחכמים: רבנן לבעילתו בעילת זנות י"מ משום דרב מנגיד מאן דמקדש בביאה (קדושין יב:) ולא נהירא דמ״ה לא עקרינן קדושין דאורייתא וא״ת א״ר יכולין ממורים ליטהר שיתן לה גט ע"י שליח ויבטלנו שלא בפניו ונימא אפקעינהו רבנן לקדושי מיניה ונמלאת שלא היתה אשת איש כשונתה וכן נמי קשה ליחוש שמא יחפה על בת אחותו בנונו לו המסיע בל לנו מנות [ונ"ל] דאה"נ היכא שאנו רואין שהוא מתכוין לא נפקיע הקדושין. מההיא דשמא יחפה על בח לחותו אין זה חיפוי כיון דמן הדין יכול לעשות כן וא"ת א"כ איך מלינו מיתה באשת איש הלא התראתה התראת ספק דשמא יתן לה בעלה גט ע"י שליח יתן מה בעמה גם עד שמיח ויבטלנו שלה בפניו ונמלה שלה היתה השת היש מעולם. וי"ל כיון דהשתה מתולם. הי"ל ביון דהשתה היא משום מעשה שיוכל לבא לא קרינן לה התראת ספק ובזה ניחא הא דאמרינן אמרו לו אל תשתה דלא הוי התראת ספק לפי שכל זמן שהוא לפנינו כמו שהוא עכשיו ודאי עבר: מאי טעמא אמור רבנן בעל מיפר. ותימה דהא אמרינן דהפרת נדרים התם דאורייתא וי"ל דה"פ מאי טעמא אמור רבנן בעל מיפר בנדרים שאין בהם עינוי נפש דאין מיפר מדאורייתא כי הני דאמרינן לעיל דמיפר משום דכל הנודרת על דעת בעלה

והיינו כעין שפי׳ לעיל גבי

כתובה א"נ י"ל אמור רבנן

בולהן נמי שב ואל תעשה הוא. וא"ת סדין גלילית היכי הוי שב לילית הרי עובר בידים וי"ל דבשעת עיטוף אכתי לא מיחייב עד אחר

> אתא לדרשא אחרינא כדאמרינן במנחות (דף מא. ושם) ולאחר שנתעטף דמתחייב שב ואל מעשה הוא וא"ח בפרק מי שמתו (ברכות כ. ושם) מי משמע כשהוא לבוש כלאים ואין פושטן לא חשיב שב ואל תעשה אלא עמוד ועשה ואר"י דשאני כלאים דעיקר האיסור בשעת לבישה שלבש באיסור אבל כאן לא מתחייב עד אחר שנתעטף כדפרישית ומיהו קשה מדמברכינן להתעטף בלילית משמע לבשעת העיטוף עביד מלוה ומלשון להתעטף מוכיחות נמי ס[בה"ג] דקיימא לן בלילית דחובת

גברא הואם:

וליגמר מיניה. וא״ת שאני התם דעל פי הדבור היה מתנבא לעבור והיכי נגמר מיניה לעבור משום תקנתא דרבנן שלא על פי הדבור ונראה דכיון דעל פי הדבור שרי משום לורך שעה הוא הדין שלא על פי הדבור שהרי אין נביא רשאי לחדש דבר מעתה כדנפקא לן במגילה (דף ב:) מקראי וא"ת דאמר בפרק אלו הן הנחנקים (סנהדרין פט: ושם) היכא דמוחוק שאני דאי לא תימא הכי אברהם היכי שמע ליה ילחק בהר המוריה אליהו בהר הכרמל היכי סמכי עליה ועבדי שחוטי חוץ אלא היכא דמוחזק שאני ובאליהו למה לן משום דמוחזק הא משמע דאפילו בלא נביא שרי נמי לבית דין לעבור משום מיגדר מילתה והר"י משום דאיתחזק בנביאות היו סומכים עליו במה שהיה מבטיח בירידת אש ושוחטים על הבטחתו קדשים בחוץ שבזכותו ותפלתו תרד אש מן השמים ויהיה מיגדר מילתא שיתקדש שמו של הקב"ה ברבים וע"י כד יחזרו ישראל אקני א כוכט ק למוטב: בל דמקדש אדעתא דרבגן מקדש. פי' בפרק השולח (גיטין לג.)

[וע"ע תוס׳ ב"ב מח:ן: מעמא מאי אמור רבנן מציאת האשה לבעלה משום דלא

תיהוי ליה איבה. תימה דנרים מציחת החשה וכתובות מו. ושם) דחתרי מליאתה כהעדפה על ידי הדחק דמי משמע דמליאתה תחת מזונות כמו מעשה ידיה כיון דמדמי ליה להעדפה והכא משמע טעמא דמניאה משום איבה ומיהו מלינו למימר דמעשה

ידיה משום איבה הן כדאמר בפרק אע"פ (שם נח:) קסבר כי תקינו רבנן מזוני עיקר ומעשה ידיה משום איבה אבל קשיא כיון דמליאה ומעשה ידיה תרוייהו משום מזונות ואיבה מאי שנא דגבי מליאה קאמר טעמא משום איבה וגבי מעשה ידיה קאמר משום דקמחזנא הוה ליה למימר בתרוייהו חד טעמה: היתה בת ישראל נפסלה מן הבהונה פשימא. וא"ת אמאי פשיטא והא נפרק ד' אחין (לעיל לה. ושם) אינטריך ליה למידק ממתניתין דאשת ישראל שנאנסה דפסולה מן הכהונה ואומר ר"י דהתם לא איצטריך למידק אלא משום שאף על פי שמותרת לבעלה אפי׳ הכי פסולה לכהונה אבל הכא כיון דאשמעינן מתני׳ דאסורה לבעלה מדרבנן דקתני תלא מזה ומזה פשיטא דפסולה

נמי לכהונה כיון דמדרבנן נמי קרינן ביה ונטמאה:

במסכת קידושין (דף ב.) וג"ש בסיני נאמרה וכל י"ג מדות ואי קידושי כסף מדרבנן מי קטלינן נפשא עלייהו דבעל ארוסה בסקילה ועוד מאי שינוים דשני שויוה רבנן כו׳ הם קשים ליה היכי מנו רבנן לאפקועי מידי דאורייתם ומשני ליה שויוה רבנן הם נמי אפקעתם הים: שהיה רוכב על סוס. ואלו הן משום שבות לא עולין באילן ולא רוכבין ע"ג בהמה (ביצה דף לו:): וסקלוהו. כמחלל שבת גמור: צריכה לכך. היתה עת לרה⁰ והיו פרולין בעבירה: שהטיח. בעל: **כדי שלא חתגנה על בעלה**. כגון נדרי עינוי נפש שלא ארחץ שלא אחקשט:

אמר ליה. רב חסדא זי לרבא: בעאי לאוסובך ערל והואה וכו'. דכל ואל מעשה דכי מכסה בעלים דבת חיובא היא ואין בו הני עוקרין בים דין דבר מן התורה: ערל. דאמר בפסחים (דף זב.) הפורש מן הערלה כפורש מן הקבר וגר שנתגייר ערב הפסח אין שנתעטף דכסותך משמע שאתה מכוסה בה כבר ואשר תכסה בה שוחטין עליו ואמר בגמרא טעמא דבית הלל גזירה שמא יטמא לשנה הבאה כו׳ בפרק האשהש. אלמא משום

גזירה דרבנן מבטלינן ליה מפסח: הואה. שבות ולית עלה בשבת אלא איסורא דרבנן ועומדת בפני הפסח ומבטלתו דאמריש הואה שבות ואינה דוחה שבת: ואומל. לגבי מילה אמור רבנן (שבת דף קל:) אין מביאין אותו דרך גגות וקרפיפות והולחה דידהו מדרבנן ומיעקרא מילה בומנה: וסדין בלילית. דמדאורייתא שרי דכתיב (דברים כב) לא תלבש שעטנו אבל גדילים תעשה לך וגזור רבנן משום כסות לילה שפטור מן הלילית והוי כלאים שלא במקום מצוה במסכת מנחות בהתכלת (דף מ.): וכבשי **עלרת.** לא קבלתי מרבותי ומ"מ כך נראה בעיני וכשר הדבר ששנו בתוספתאי ומייתי לה במסכת בילה בגמרא פרק שני (דף כ:) כבשי עלרת ששחטן שלח לשמן הדם יזרק והבשר יאכל דכל הובחים שנובחו שלא לשמן כשרין אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה והרי הן כשלמים דעלמא ואם היתה שבת שחלה עלרת בשבת וניתנה שבת לדחות אלל לשמן וטעה זה ושגג בשלה לשמן לה יזרוק וחם זרק הורלה כו'. והא הכא דוריקה בשבת שבות בעלמה הוה כדשנינו התם שאני שבות דשבת כו' וקתני לא יזרוק ועקרא שבות דרבנן ג' עשה דזריקת דם ודהקטרת אימורים ודאכילת בשר אלא שב ואל תעשה שאני: שופר ולולב. מלות עשה ומבטלינן להו בשבת מדרבנן משום גזירה שמא יטלנו בידו כו'ס: **אליו** תשמעון. בנביא אמת כתיב: כגון אליהו בהר הכרמל. שהקריב בבמה ושעת איסור הבמות היתה ואיכא כרת דשחוטי חוץ וכרת דהעלחה: מיגדר מילסת. לעשות גדר ותקנה כי התם שהשיבן על ידי כן מעבודת כוכבים: ביטלו. בעל ששלח גט לאשתו וקדם ובא אללה או ששלח לה שליח ואמר לה גט ששלחתי לך בטל הוא הרי זה בטל ותנן (גיטין דף לב.) בראשונה היה עושה בית דין במקום אחר ומבטלו ולא היה מודיע לה התקין רבן גמליאל הזקן שלא יהיו עושין כן מפני תקון העולם דזימנין דמבטל ולא ידעה ואינסבא ובניה

פשימא ממזרים ועלה תני בטלו לגט לפני בית דין במקום אחר אחר תקנת רבן גמליאל מבוטל: והא הכא דמדאורייםא מלי מבטל ליה. עד דמטי לידה דכתיב (דברים כד) ונתן בידה ועד דמטי לידה לאו גיטא הוא: מה כה ב"ד יפה. שהתקינו שלא לעשות כן: אדעהא דרבנן. תולה בדעת חכמים דהא כדת משה וישראל האמר: ואפקעינהו רבנן. על ידי גט זה לקידושין מינה ושוינהו למעות דקידושין מתנה למפרע דהפקר ב"ד הפקר: הסינה קדיש בכספה. איכא למימר אפקעתא דשוינהו למעות מתנה: קדיש בביאה. מאי אפקעתא איכא למימר האי ביאה מאי שויוה: א"ל. כיון דבדעתא דרבנן תלה ורבנן אמור דכי יהיב לה גט כי האי תבטל ביאה דתיהוי בעילת זנות. ואית דאמרי תינח קדיש בכספא דקידושי כסף דרבנן קדיש בביאה דקידושין דמדאורייתא נינהו מאי איכא למימר וטעות גדול הוא בידם דקידושי

כסף דאורייתא נינהו ומג"ש דקיחה קיחה משדה עפרון גמר לה אמר

סוכה מב:], ל) בס"ח: השמד, מ) [ע" במכות כח:], נ) ס"ח, מ) [וע"ע מוספות שנת כה: ד"ה סדין ותוספות מנחות מ. ד"ה סדיו], מוסף רש"י 5"7,

בטלו. לאחר תקנת ר״ דאע"ג דעבר אתקנתא בטל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש. להיות קדושין חלין כדת משה וישראל שהנהיגו חכמי ישראל. והרי הם אמרו שיפקיעו כל קדושין בישראל על ידי גט כזה, הילכך פקעי שעל מנת כן קידשה (גימין שם) או: כל המקדש אשה על דעת שהנהיגו חכמי ישראל בישראל הוא מקדשה, שיהיו היימיו הידושיו לפי שיהיו קיימין קידושין לפי דברי חכמים ויהיו בטלים לפי דברי חכמים על ידי ואפקעוה רבנן לקידושין כשיבא גט כזה אחריהם (כתובות ג.). דקדיש בכספא. איכא למימר אפקעינהו לקידושין נמימר הפקעינהו נקידושין בגט דדבריהן ואמרו ליהוי מעות למפרע מתנה וממילא פקעו שהרי כשקידש על מנת כן קידש (גיטין לג. וכעי"ז כתובות שם, ולקמן קי.) או: דהפקר ב"ד הפקר גבי ממון וכאילו קידשה בגזל ובחמם וכמינו קידשה נגונ ונחתם למיל ללל הוו קדושין (רשב"ם ב"ב מח:). קדיש בביאה מאי איכא למימר. דקיימל לן למימר. דקיימל לן בקידושין (ד.) מכי יקח ליש אשה ובעלה דאשה תחרדשה מתהדשת נמי בביאה, מאי אפקעתא איכא למימר בהא ביאה (גיטין לג.) בשלמא על ידי גט כשר אע"פ שהקידושין קיימים עד עכשיו, גזירת הכתוב הוא שהגט כורתו ומתיר איסורו מכאן ולהבא, אבל זה שאינו מן התורה ואתה מכשירו מפני דעתו של זה מקידשה על דעת חכמים שביטלו על פי חכמים, לריך אתה לומר שמעיקרן לא יהו קידושין, ואי קדיש בביאה ואתה עוקר קידושין למפרע מה תהא על ביאחו . בעילתו בעילת זנות. למפרע על ידי גט זה. דאפקעו שם קידושין מינה, ויש בהן כח לכך, שהרי כשקידש על מנהג חוק דתם קידש, כך אני מפרש בכל מקום מלבי, ומרבוחי קבלתי כל דמקדש אדעתא קבנה כל זמקום מועות דרבנן מקדש, דקדושי כסף דרבנן, דלא כתיב בהדיא אלא גמרינן קיחה קיחה קיחה קיחה משדה עפרון, והיינו דקפרין מינח דקדיש בכספא, חדיי בכספא, קדיש בביאה דכתיב בהדיא כי יקח איש אשה ובעלה, מאי איכא למימר, היאך יכלו לעקור מן

שויוה רבנן לבעילתו בעילת

זנות של כל מקדש בביאה, להמ של פל מקוש כל משק כדאמר המס (קדושין יב:) רב מנגיד אמאן דמקדש

פשיטא

בביאה משום נפיסה משם פריטתם, מדורה שוה גופה כמורה הים, שהרי לא למדו נסקלון אלא בגזירה שוה, ונותר שהוא בכרת מגזירה שוה למדנו, ונערה המאורסה נהרגת בקדושי כסף ואי דרפגן מי מיקטלי, ועוד דקמשני שויוה רבען לפעילתו בעילת זות היכי מלי לשוייה בשילת זות, הא דאורייתא היא, וכי אמריען רב מנגיד אמאן דמקדש בביאה, קידושין מיהא לא בעלי, אלא הא והא דאורייתא, והא דאוריתא, והא דמעלת מפני שבשת קידושין מותר מביא בריזה, קידושין מיהא לא בעלי, אלא הא מיתה שלא מותר במילה מותר במילה מותר מותרין להיות מכין מנקות ועובש של מיתה שלא מיתה שלא מותרה, ולא עבור על דברי תורה. שימכוונו לעבור על ד"מ לבוד מלכם חיוב מיתה לשאינו חייב, אלא מפני לורך השעה, לעשות סייג. גדר (מנהדרין מו.). לא מפני שראוי לכך. דשבות בעלמא הוא מדרבנן, אלא שהשעה צריכה לכך. מפני שהיו פרולים בעבירות, שהיו רואין לוחלן של ישראל שהיונים הם גחרים עליהם גזירות והיו מלות מווית בשיניה משליה. תחת התאנה. מקום גלוי (שם).